

JUNIOR *meets* SENIOR

Tekst: Jeanne Hoogers

Nooit genoeg geleerd

De keuze

Martijn Vonk coördineert de lobby door TLN. Hij weet alles van de public affairs (PA) van TLN in Brussel, Den Haag maar ook regionaal, want dat is een onderwerp waarop hij is afgestudeerd. En dat is nog maar drie jaar terug – zijn directeur bij TLN houdt ervan om jonge mensen uit te dagen snel te groeien. Vonk wil graag een keer sparren met een expert op PA-gebied en dat werd zijn voormalig docent Arco Timmermans.

Waardering vasthouden

Vonk vindt dat er veel verandert in het vak, zeker de afgelopen maanden. Ook hij heeft, net als vele collega's van verenigingen, hard gewerkt om de belangen van de leden op de juiste

plekken, met de juiste informatie onder de bestuurlijke aandacht te brengen. Vonk: "Je ziet nu een herwaardering voor de publieke sector en voor de mensen en de beroepen die eerder niet werden gezien. Ook de mensen in het transport kregen een duimpje omhoog. Hoe kun je dat behouden en verder versterken?"

Timmermans: "Dat is een interessante vraag. Ik zie ook een herwaardering van publieke waarden en diensten. De tijd dat de overheid als een belemmering, een veroorzaker van problemen werd gezien, lijkt voorbij. Nu zien we de overheid weer als oplosser. Het is al langer een trend dat je je organisatiebelang, of het belang van je leden, moet kunnen verknopen

**Junior
Martijn
Vonk**

**Coördinator
Public Affairs**

TLN

Werkt bij Transport en Logistiek Nederland met zijn team Public Affairs

**Senior
Arco
Timmermans**

**Bijzonder Hoogleraar
Public Affairs**

Universiteit Leiden

Gaf les aan Martijn Vonk en is medeauteur van Public Affairs in maatschappelijk perspectief

met het maatschappelijk belang en dat moet evident zijn. KLM kreeg de afgelopen maanden niet zomaar waardering. Ook ngo's of groepen burgers zijn niet vanzelf 'goed'. Dat betekent ook dat beleidsmakers zich niet zomaar meer verbinden met 'platte' belangen, zij moeten op hun eigen reputatie passen en dus kijken zij verder. Met de waarschuwing dat we het effect van de coronacrisis op de lobby in Nederland niet moeten overschatten, geeft deze wel een duw in die richting. De trend naar maatschappelijk verantwoord belangen behartigen, zoals ik het zou noemen, heeft ook een andere kant. Dat is gelijke, eerlijke toegang tot het bestuur, ook daar wordt meer verantwoording verwacht."

Transitiemanager

Vonk: "Dat zien wij ook zo. Onder de noemer: 'Samen verdienen, samen verduurzamen' zetten wij richting de Tweede Kamerverkiezingen vol in op goede randvoorwaarden voor economische ontwikkeling in de transportsector die het verduurzamen van transport en logistiek mogelijk maken. Daarvoor is het ook nodig dat de overheid wat betreft de langere termijn duidelijk is. We hebben aan het eind van vorig jaar goed gekeken naar de trends in de economie en maatschappij, wij zagen toen al dat de economische groei zou remmen en de verduurzamingsopgave belangrijker zou worden. Dat was dus nog voor de coronacrisis."

Timmermans: Hoe zorg je ervoor dat je hier alle typen leden bij aangesloten houdt?"

Vonk: "Dat is een continue uitdaging, voor sommige leden is investeren in verduurzaming de komende tien jaar gewoon lastig, omdat niet al het materieel eenvoudig te elektrificeren is. We zetten daarom in om stimuleringsubsidies te krijgen

Kom je een keer gastcollege geven?

Arco Timmermans

Ik blijf leren en zoek de reflectie op mezelf

Martijn Vonk

voor de koplopers, terwijl we voor de sector in brede zin inzetten op haalbaarheid en betaalbaarheid. Maar dat de sector gaat verduurzamen staat vast, vanaf 2025 starten we met emissievrije bevoorrading in de grote steden.”

Timmermans: “Dan ben je als brancheorganisatie het transitieproces aan het managen.”

Online public affairs

Vonk: “Een ander effect van de afgelopen maanden is de versnelde digitalisering. Ik denk dat dat voor een deel doorgaat. Collega’s organiseerden vanmorgen een online meeting van een CDA-Kamerlid met een paar jonge bedrijfsopvolgers. Zoiets is fysiek op korte termijn lastig te plannen, maar online gaat dat supergemakkelijk en snel. We organiseren tegenwoordig ook ‘twistgesprekken’ waarin twee politici voor ons relatiemagazine met elkaar in debat gaan over een actueel thema. Ik verwacht dat we hier veel meer mee kunnen en blijven doen.”

Timmermans: “We missen nu de spontaniteit en de serendipiteit van de toevallige ontmoetingen. Maar het missen van de borrels en de Bloemetjesbar in Brussel is misschien al een beetje nostalgie. In werkelijkheid is er intussen een LinkedIn-groep voor digital public affairs. Ook PA is aan het digitaliseren, zoals vele sectoren en beroepen. Dan gaat het niet alleen over online ontmoeten, maar ook over data, algoritmen en analytics. Steeds meer organisaties hebben een dashboard met relevante kennis, data en informatie voor PA. Mogelijk gaan we meer evidence based beslissingen nemen en krijgt kennis meer invloed dan kennissen en relaties. Gekoppeld aan de ontwikkeling naar maatschappelijk verantwoorde PA kom je dan uit op campaigning, zoeken naar publieke platformen wordt een vanzelfsprekender onderdeel, omdat je wilt laten zien wie je bent. Niet alleen maatschappelijke organisaties en groepen doen dit, ook bedrijven hebben het in de gaten.”

Aandacht en frames

Vonk: “Maar dan wordt je ook weer verder de aandachtseconomie in getrokken. Leden willen nu al zien dat wij en onze belangen evenveel in de media zijn als anderen. En je hebt dan nog meer te maken met frames. We hadden bijvoorbeeld last van het frame dat als iedereen hamstert, transport en logistiek overuren draait. Maar in elke andere keten die stilligt, staan wij mee stil. Dat moet je dan wel onder de aandacht zien te krijgen.”

Timmermans: “De les die je hieruit leert is: zorg dat je vroeg

bent. En kijk ook kritisch naar je eigen frames over jezelf, die heb je ook en daar kun je last van hebben. Je kunt de coronacrisis ook aangrijpen om te reframen.”

Strategische functie

Timmermans: “Hoe zie jij PA in jouw organisatie, is het jouw persoonlijke functie, of is het een functie van de vereniging, van iedereen in het team die bezig is met beleid, communicatie, legal, marketing?”

Vonk: “We hebben veel mensen die op beleidsinhoudelijke dossiers contact hebben met ministeries en wij geven ze de helikopterview mee. Wat speelt er in Den Haag? Waar hebben grote steden mee te maken? Wij verbinden die politiek-bestuurlijke ontwikkelingen met de inhoudskundigen en we betrekken ook woordvoering en communicatie bij het ontwikkelen van PA. We proberen elkaar op te zoeken en uit te dagen naar buiten te kijken.”

Lobbyparagraaf

Terug naar de eerlijke toegang. Vonk vraagt aan Timmermans of hij vindt dat er een lobbyparagraaf in het regeer-akkoord moet komen. Timmermans: “Ik zou er niet tegen zijn, maar het gaat mij om de werking. Bevordert dit dat we meer professioneel en systematisch met belangenbehartiging omgaan? Helpt dit om eerlijke toegang tot beleid te bevorderen? Dus niet dichttimmeren, of roepen dat lobby niet mag, maar openmaken en daar ook open over zijn. Ik zie wel wat in een toezichthouder die dat bewaakt.”

Vergeeten te leren

Nu, drie jaar later, is de vraag of de professor iets belangrijks vergeten is te leren aan de jonge professional? Vonk: “Wat meer aandacht had kunnen krijgen, is de dynamiek in je eigen organisatie en je eigen achterban. Dat is meer dan interne PA.” Timmermans: “Dat punt zie ik, responsiviteit naar je achterban. We zien nu regelmatig dat belangen-organisaties stevig worden uitgedaagd door hun eigen achterban. Ik voorzie dat dit met name in de zorg nog meer gaat gebeuren. Ik leer ook graag van gesprekken met professionals. Die geven mij inzicht en ideeën, helpen om relevante vragen te stellen en onderzoek en onderwijs te ontwikkelen. Bij mijn leerstoel hoort een sterke relatie met de praktijk. Kom je een keer gastcollege geven?”

En blijven leren

Vonk: “Ja graag. Ik vond tijdens mijn studie gastcolleges ook interessant. Ik kreeg als broekie veel verantwoordelijkheid bij TLN en kon gelukkig veel teruggrijpen op wat ik had geleerd en op onderzoeken die ik kende. Ik pas in mijn praktijk aanbevelingen toe die ik heb ontwikkeld in mijn eigen scriptie. Maar ik blijf leren en zoek de reflectie op mezelf. Daarvoor luister ik ook docenten uit het vak terug, zoals Arco, en ik kijk naar andere verenigingen. Wat doen zij en hoe doen zij het? Daarnaast let ik op politici, wat zoeken zij? Als PA'er moet je veel om je heen kijken, want we zijn altijd bezig met toekomstige beïnvloedingskansen, nu bijvoorbeeld al met de volgende gemeenteraadsverkiezingen.”